

2. KÖZGYŰLÉSEINK

A MAGYAR BIOFIZIKAI TÁRSASÁG 11. KÖZGYŰLÉSE

Társaságunk elnöksége 1990. október 12-re a MTESZ Budai Konferencia Központjába (Bp. II., Fő u. 68. II. em.) összehívta a Társaság 11. Közgyűlését. A tisztújító küldöttközgyűlésen az előzetesen megválasztott 90 fő küldöttön kívül tanácskozási joggal részt vehetett a MBFT minden tagja.

Jelen voltak (54 fő):

Antal Sára	Kaposi András	Schubert András
Ballay László	Keszthelyi Lajos	Seres Ildikó
Banczerowsky Januszné	Kispéter József	Simon István
Bérczi Alajos	Kiss József	Szebeni Ágnes
Bíró Gábor	Kövér György	Székely György
Dézi Zoltán	Kubászova Tamara	Szűcs Géza
Eőry Ajándok	Kutas László	Tandori Júlia
Érdi Péter	Lakatos Tibor	Tarján Imre
Falus Miklós	Lakatos Zsuzsanna	Tigyi József
Gidáli Júlia	László Péter	Tombácz Erzsébet
Gönczi Judit	Lőrinczi Dénes	Tóth Katalin
Groma Géza	Nagy Árpád	Tölgyesi Ferenc
Györgyi Sándor	Nagy János	Török Attila
Harmat György	Nagy László	Varga Mihály
Hernádi Ferenc	Niedetzky Antal	Varjas Géza
Hollós-Nagy Katalin	Predmerszky Tibor	Vető Ferenc
Horváth Győző	Rontó Györgyi	Vittay Pál
Humml Frigyes	Sas Barnabás	Zaránd Pál

A közgyűlés jegyzőkönyve
Napirend:

1. Az elnökség beszámolója (Rontó Györgyi főtitkár és Tigyi József elnök)
2. Ellenőrző Bizottság jelentése (Sas Barnabás)
3. Jelölő Bizottság javaslata a Társaság tisztségviselőire (Tarján Imre)
4. Tiszteletbeli elnökök, alelnökök, tisztségviselők választása
5. Alapszabály módosítása (Kutas László)

Tigyi József elnök köszönti a résztvevőket. A közgyűlés programját előre kézhezkapta a tagság.

Üdvözlí a MTESZ képviselőjében megjelent *Náray Szabó Gábort*. Különös tisztelettel köszönti az itt jelen levő alapító tagokat.

Mivel a küldöttek létszámának több mint a fele megjelent, a választásokat illetően a létszám megfelelő. Az alapszabály szerint ugyanis az alapszabály megváltoztatásához a 2/3-os többség szükséges, ehhez nem elegendő a létszám, ezért ezt a napirendi pontot más alkalommal fogják megvitatni.

Megemlíti, hogy egy év híján 30 éve alapították meg a Magyar Biofizikai Társaságot 111 fővel, ő maga is azon szerencsések közé tartozik, akik a kezdetektől fogva valamilyen funkciót töltöttek be a Társaságban. A mostani tagnévsorban még 28 fő található az alapító tagok közül, nem mintha kiléptek volna, hanem, sajnos, a többiek már eltávoztak az élők sorából.

Az Elnök úgy véli, felesleges részletes beszámolót tartani, hiszen 3 évente kiadják az évkönyvet és ez tanúsítja a Társaság tevékenységét az elmúlt években.

Szólni szeretne viszont a tagság létszámáról, összetételéről és tevékenységéről. Szépen nőtt a létszám az alakulás óta, 1975-ben már 315 volt, 1985-ben 512 fő, az 1989. évi létszám pedig 768 fő volt. Ennek a szép számnak persze nem mindegyike aktív tag, de valamilyen módon kapcsolódnak a Társaság életéhez. Ez igen dicséretes szám, azonban meg kell fontolni, hogy milyen politikát folytassanak a taglétszám növeléséhez, illetőleg csökkentése szempontjából. Ez a magas szám ugyanis azt sugallhatná, hogy minőségileg nem olyan kvalifikált a tagság. De 13 akadémikus és igen sok egyetemi tanár van a tagok közt.

A nemzetközi kapcsolatok ápolására minden szempontból igyekeztek. A nemzetközi szervezeteknek mindig van tagja a Társaság vezetőségéből és aktivitásuk eredménye lett, hogy ezelőtt 3–4 évvel a jeruzsálemi kongresszus elhatározta, hogy a következő nemzetközi biofizikai kongresszus Magyarországon lesz. Ez igen nagy megtiszteltetés és elismerés, de ugyanakkor óriási felelősség is a Társaság számára. A világ biofizikusainak találkozóját megrendezni olyan hatalmas feladat, hogy már ebben az évben hozzá kellett kezdeni. Megalakult az Előkészítő Bizottság, a Program Bizottság, felvették a kapcsolatot a külföldi szakmai szervezetekkel. Keszthelyi Lajos lesz a kongresszus elnöke, Horváth László Szegedről a Szervező Bizottság titkára és úgy érzik, így minden garancia megvan arra, hogy jól sikerüljön a rendezvény. Itt, ez alkalommal is felkéri a tagságot, hogy minden erővel vegyenek részt a munkában.

Mivel mint elnök, már hosszú ideje vett részt ebben a funkcióban, *Rontó György*ivel együtt, nagyon köszöni a segítségeket és mindenkinek nagyon hálásan köszöni a bizalmat.

Ezután felkérte *Rontó Györgyi* főtitkárt, hogy tartsa meg beszámolóját.

Tisztelt Elnök Úr, tisztelt Közgyűlés!

Jövőre lesz 30 éves a Magyar Biofizikai Társaság. Alakulásakor a kutatás, oktatás fejlesztését tűzte ki célul, ezt tartotta mindig legfontosabb céljának, főtitkársága hosszú ideje alatt is ezt igyekezett szolgálni. A másik fő feladat a tudományos rendezvények szervezése. Megpróbálta összefoglalni a 30 esztendő vándorgyűléseinek sorozatát és ezt a táblázatot kivetítve ismertette a megjelentekkel. A Társaság 1976-ban lépett be a MTESZ tagjai közé és most a közgyűlés egyik feladata éppen e tagság mellett vagy ellen dönteni.

A vándorgyűléseken 18 éven keresztül mindig jutalmazták a kiemelkedő ifjú kutatókat, ma már sokan közülük doktorok, akadémikusok lettek.

A 80-as évektől kezdve a fiatal kutatók jutalmazásában nagy segítséget jelentett az Ernst Jenő Alapítvány.

A tudományos rendezvényekről egy másik táblázatot mutatott be a főtitkár, ezek a Nemzetközi Biofizikus Kongresszusok. Ebben az évben már lezajlott Vancouverben, a következő pedig – mint már említették – Budapesten lesz, tehát a leendő, új elnökségnek ez nagy feladat lesz.

Három kongresszuson a Társaság vezetőit fontos nemzetközi szervezeti funkciókba választották be.

A Társaság államközi kapcsolatainak fejlődéséről és egy másfajta fejlődésről szeretne beszámolni.

A biofizika – mint tudományág – specializálódása tette szükségessé szekciók, illetve munkacsoportok megalakítását. A vetített táblázaton a szekciók neve mellett szerepel az alapítás éve. A Társaság mobilitását is megmutatja, hogy van olyan munkacsoport, amelyik újjászerveződött, de van olyan is, amely megszüntette működését.

A Biofizikai Társaság megalakulása óta szoros kapcsolatban van a Biofizikai Unióval és nem hagyható ki a KGST biofizikai együttműködés sem, mert meg kell győződnie arról, hogy számtalan személlyel és kutatócsoporttal sikerült jó kapcsolatot kialakítani.

Nem szeretne megfedkezni azokról a tényezőkről sem, amelyek a különböző szekciók születésénél szerepet játszottak. A szekciók közül több az európai, sok a világszervezettel tart fenn kapcsolatot. Több nemzetközi szervezetben vezető szerepet töltöttek be a Társaság tagjai az elmúlt években.

A kiadványokról, a rendszeres Értesítőről már a Társaság elnöke is megemlékezett. A tájékoztatót, amit a tagok az elnökségi ülésekről megkapnak, a kapcsolat erősítését jelenti a vezetőség és a tagság között. A Főtitkár úgy érzi, hogy kevés volt ezekre a visszajelzés. Viszont a visszajelzéseket adó kollégák 60%-a a MTESZ-ből való kilépés, az önállósodás mellett tört lándzsát.

A Társaság tevékenységéről szóló beszámolót úgy szeretné befejezni, hogy megköszönje a tagság munkáját, aktivitását, kiemelve ezen belül a szekcióvezetők fáradozását.

Elnök megköszöni a főtitkárnak a beszámolóját, megkérdi, van-e valakinek akár az ő, akár a főtitkár mondandójához hozzászólása? Ezzel kapcsolatban jegyzi meg, hogy sok vidéki kollégának korán el kell mennie a vonat indulása miatt, ezért nem kellene túl sok hozzászólás, hogy a tennivalókkal végezni lehessen.

Felkéri Sas Barnát, az Ellenőrző Bizottság vezetőjét, tartsa meg előterjesztését. A Bizottság vezetője beszámolt a 3 év pénzügyi helyzetéről. Megemlítette, hogy az egyéni tagdíj, sajnos, igen alacsony, és sokan még ennek a kötelezettségüknek sem tettek eleget. A jogi tagdíjat fizető vállalatok hozzájárulása nem volt lényeges. Az 1989. évben nemzetközi tagdíjat is kellett fizetni, így a társaság működési bevételei nem fedezték a kiadásokat. Ezeket a különböző rendezvények bevételeiből sikerült kiegyenlíteni. A még hiányzó összeget állami támogatás címén kapták meg.

Az elnök megköszöni az Ellenőrző Bizottság jelentését és felszólítja az esetleges hozzászólásokra a küldötteket.

Török Attila érdeklődik, hogy a megtakarítások évente voltak, vagy pedig az egész időszakra vonatkoztak?

Az Ellenőrző Bizottság válasza, hogy évente voltak megtakarítások.

Tigyi József elnök megállapítja, hogy a főtitkár rendkívüli erőfeszítéseinek és Ud-ránszky Ágnes munkájának köszönhető az adott pénzügyi helyzet.

Bejelenti, hogy a 60%-os létszám miatt most csak a legfontosabbra, a választásra kerülhet sor, az alapszabályt majd a következő ülésen fogják megvitatni.

Megdicséri Kutas Lászlót, aki igen alapos munkát végzett az alapszabály módosítása terén.

Azt kellene még megvitatni, hogy tartozunk-e tovább is a MTESZ-hez, vagy legyen a Társaság teljesen önálló? Elnök felkéri a főtitkárt, hogy indítsa meg a vitát.

Rontó Györgyi már utalt beszámolójában arra, hogy 1977-ben csatlakozott a Társaság a MTESZ-hez, mert úgy találták, hogy a MTESZ-ben az alaptudományok, rokontársaságok között jobban megtalálják kapcsolataikat, mint a MOTESZ-ben, ahol kizárólag orvosok vannak. Ha már erről beszélünk, azt is világosan kell látni, hogy kb. 400 fő fizető tagtárs van, az évi 100 Ft-os tagdíjjal. Szeretné ezért megkérdezni a Közgyűlést, hogy a tagdíjat évi 300 Ft-ra felemeljék-e? A MTESZ szerint az egyesületeknek vállalkozniuk kell és sok rendezvényt szervezniük, így lehet a bevétel és a kiadások között a különbséget egyensúlyba hozni. Azonban ha megszűnik az állami támogatás, akkor a Társaság nem lesz abban a helyzetben, hogy azt az összeget, ami a működéséhez szükséges, össze tudja hozni. Hiszen például ez a terem ma délutánra 3000 Ft-ba kerül. Az írásvetítőt saját maga hozta, mert ez is jelentős összeg lenne, ha itt kellene igényelni.

Úgy gondolja, hogy önállóan, a főtitkár irányításával, egy bedolgozóval a munkát el lehetne végezni.

Náray Szabó Gábor, aki a MTESZ-t képviseli a közgyűlésen, felszólalásában megpróbálja megvilágítani, hogy miért van szüksége a MTESZ-re a Társaságnak.

Szerinte Magyarországon szükséges egy független szellemi központ, ahol a vélemények szabadon áramolhatnak, erre nagy szüksége van az országnak a mai helyzetben. A szakemberek között a tisztesség kell domináljon.

A MTESZ dolga a szakmai érdekvédelem. A MTESZ a tagegyesületeinek problémáit a társadalom tudomására hozza. Az egyesületek együtt sokkal olcsóbban tudnak dolgozni, mint ha saját maguk kellene mindent fizessenek, az ügyvitel lényegesen olcsóbb, mint ha magunk csináltatnánk meg mindent. Nem beszélve arról, hogy a közelgő kongresszushoz például a MTESZ-nél létesítendő alpból kölcsönt lehetne felvenni lényegesen alacsonyabb kamattal, mint a kereskedelmi bankoknál. A társadalmi aktívák mellett egy függetlenített alkalmazott a költségeket jelentősen tudná csökkenteni.

Minden egyesület a Szövetségi Tanácsban szavazati joggal rendelkezik, így beleszólása van a munka menetébe. Hátránya ugyan, hogy tagdíjat kell fizetni, de úgy tudja, még idén is meg lehet kapni az állami támogatást. Ha az egyesületeknek nem lehet majd állami támogatásra számítani, akkor saját maguknak kell előteremteni a költségeket. Úgy döntenek, ahogy a legjobbnak látják.

Felhívja a figyelmet, jól gondolják meg, hogy mi a legmegfelelőbb. Ha ugyanis nem akarnak a MTESZ tagja maradni, a MTESZ vagyonszét nem vihetik, de a készpénzt és a munkaeszközöket elviheti, aki nem akar tag maradni. Nem akar a MTESZ erkölcsi kényszerrel alkalmazni, ezért az egyesületeknek jogában áll döntenie a jövőjük felől.

Reméli, úgy döntenek, hogy továbbra is tagtársak maradnak, de ha nem, akkor is reméli, hogy a kapcsolataikat fenn tudják tartani.

Falus Miklós csodálkozva hallotta, hogy milyen sok pénzbe kerül a MTESZ-nél a tagságunk. Akkor szerinte az akadémiánál jobban járnánk, ez ugyanis régen is így volt és ma is megfelelő lenne.

Az elnök válaszában rámutat, hogy több olyan jele van annak, hogy az akadémián lemondtak arról, hogy a magyar tudományt direkt vagy indirekt módon irányítsák. A régi állapotot nem lehet visszaállítani, már nem kaphatunk tőlük olyan támogatást, mint régen. Nem remélhetünk az Akadémiától nagyobb dotációt, mert ők is szegények.

Lakatos Tibor szerint az alapszabály átdolgozása során minden olyan kitéltet ki kellene hagyni, ami a fenntartó szervre vonatkozik, az új egyesületi törvény értelmében nem kötelező felügyeleti szerv legyen.

A MTESZ tagsággal kapcsolatban azt szeretné megkérdezni, hogy két fokozata van a tagságnak, van-e olyan lehetőség, hogy a pénzügyi ügyintézés nélkül legyünk tagok, mert az meglehetősen sokba kerül. Ha az egyesület nem kéri az adminisztrációt, akkor a tagság csak 40 000 Ft-ba kerül.

Rontó Györgyi főtitkár válaszol, hogy csak egyféle MTESZ tagság van, a MTESZ-hez való tartozás, vagy a nem oda tartozás a kérdés. Ha megbízzuk őket a pénzügyi résszel, akkor annyit kell fizetni, amennyit mondanak, ha nem bízunk meg, magunknak kell megcsinálni. Ezt egy fő adminisztrátor nem tudja maga elvégezni.

Az elnök felveti a kérdést, hogy a két másik „bió-s” egyesülettel együtt lehetne az adminisztrációt megoldani, akkor lényegesen olcsóbban jönnénk ki. De ma Magyarországon, sajnos, olyan a helyzet, hogy nem lehet kiszámítani, hogy mint járnak jobban.

Predmerszky Tibor szerint nem vagyunk abban a helyzetben, hogy döntsünk a MTESZ tagság felől, mert a lehetőségek közül egy fix pont van, ha úgy csináljuk, ahogy eddig. Olyan magasra nem tudjuk emelni a tagdíjat, hogy magunkat tudjuk ellátni, viszont a megemelt tagdíjat a kutatók nem tudnák megfizetni. Személy szerint több MTESZ egyesületben tag, és az akadémiával is jó kapcsolatai vannak. Érzelmi alapon nem lehet különbséget tenni. Most elhangzanak a vélemények, és abban kellene megegyezni, hogy a következő vezetőséget hatalmazzák fel arra, hogy a döntést jól megfontolva, ismét tűzzék napirendre.

Elnök nem is hitte, hogy ezt most azonnal el lehet intézni, de a vélemények felhasználhatók lesznek a jövőben.

Vittay Pál úgy véli, hogy nem rendelkeznek elegendő információval a döntéshez. Tulajdonképpen a tagdíj bizonyos %-át kellene a MTESZ-nek leadni.

Tarján Imre ugyan egyetért a felvetett problémákkal, de kéri, ne feledjék, hogy most az a feladat, hogy a közgyűlési küldöttek megejtsék a választást. Javasolja, hogy ez a közgyűlés bízza meg a küldötteket a MTESZ közgyűlésére, és a döntés azután történjen. Kell-e a közgyűlés alkalmával határozott választ adni, vagy lehet még haladékot kapni, hogy a tagsággal ezt megbeszéljék.

A tisztújítással kapcsolatban szükség lesz bizonyos alapszabály módosításokra, tehát a közgyűlésnek most határoznia kell, hogy a tisztújítást végre tudják hajtani. Szerinte az akadémiához való kapcsolódásért nem lehet túlzottan lelkesedni, mert az anyagiak tekintetében nem lehet tőlük segítséget várni, legfeljebb erkölcsi támogatást nyújthatnak. Még az Acták kiadása is nagy nehézségekbe ütközik.

Kiss József: A MTESZ-ben sok egyesület van, ahol több az apparátus létszáma, mint itt. Mérlegelni kell, hogy nekünk mi a hasznosabb. Mikor beléptünk, akkor sokan több egyesületben voltunk tagok, mert határterületek vannak, de mindenütt ki kell fizetni a tagdíjat, ami lehetetlenség. Kedvezmény nincs, így aki pl. 7 egyesületben tag, annak annyiszor kell tagdíjat fizetnie. Erre kaphatnánk valami biztatást.

Náray Szabó Gábornak lenne egy javaslata a Társaság számára: Ha felvesznek egy ügyintézőt, aki meg tudná csinálni a gazdasági ügyintézés is, az kb. havi 30 000 Ft-ba kerülné. Helységet nem kellene bérelni, mert a mindenkori elnök, vagy főtitkár irodájában megoldható lenne a hivatali munka. Az előttünk álló nehéz éveket így át lehetne hidalni, hogy a kongresszust központi rendezvénynek lehessen tekinteni és arra a MTESZ-től kölcsönt kapni. Abból addig lehetne élni, és ha több lesz a nyereség, akkor meg van alapozva a jövő is.

Akkor még arra is volna remény, hogy amennyiben a MTESZ elképzelési beválnak, akkor még pályázat alapján is lehet segítségben részesülni.

Ha kiszámolják, hogy így mi mennyibe kerülne, azt gondolja, hogy a jelenleginek a feléből lehetne kijönni.

Györgyi Sándor elmondta, hogy a különböző MTESZ üléseken mindig olyan érzése volt, hogy csendben kell lennie, mert a MTESZ-ben a nagyok mindig éreztették, hogy a kis egyesületek maradjanak csendben. A primet a nagy létszámú tagegyesületek szokták vinni, nem lehetett úgy látni, hogy a MTESZ elnéző és segítőkész lenne a kis egyesületekkel szemben. Nem lehetett olyan irányzatot tapasztalni, hogy a MTESZ az apparátus leépítésére törekedett volna az utóbbi 1–2 évben. Ha a MTESZ nem kérne tagdíjat, akkor fizetnének azért, amit igénybe vesszünk, Érdekvédelmi szinten együtt dolgoznánk, de minden egyéb szolgáltatást üzleti alapon lehetne végezni. Ha ez megoldható, akkor jó lenne, ha nem, akkor csináljunk mindent magunk.

Tigyi József elnök egyetért a hozzászólókkal, hogy nincs elegendő adatunk a döntéshez. Így most a hovatartozás kérdésében ne foglaljunk állást, az alapszabálymódosításhoz pedig nem elegendő a küldöttek száma. Felkéri a Jelölő Bizottság vezetőjét, Tarján Imrét, vázolja elképzeléseiket.

Tarján Imre néhány kisebb módosítást szeretne tenni. Ne egy alelnök legyen, hanem kettő, ha valaki elutazik, vagy akadályozva van, legyen még egy főtitkárhelyettes is. Ugyanis most már egyre többen töltenek hosszabb-rövidebb időt külföldön, és nem lehet úgy dolgozni egy társaságban, ha valakit nélkülözni kell. Az Alapszabályban a tisztségváltás 3 évenként szerepel, de javasolja, hogy ezentúl 4 évet vegyenek egy periódusnak.

Az Ellenőrző Bizottság szerepel az Alapszabályban, de még említést kell tenni a Gazdasági Bizottságról is. Olyan kitétel is van, hogy a szekciók vezetőit utólag kell választani, de úgy jobb lenne, ha előtte lenne a vezető megválasztva, és utána választanák meg csak a tagokat a vezetőségbe. Szerepeljen az Alapszabályban, hogy a Gazdasági Bizottság is 3 tagból álljon.

Az Elnök megkérdezi az Alapszabály-módosító Bizottság vezetőjét, Kutas Lászlót, hogy egyetért-e a javaslatokkal?

Kutas László válaszában rámutatott, hogy az észrevételeket csak tegnap kapta kézhez, természetesen bele fogja dolgozni a tervezetbe.

Tigyi József elnök szerint a paragrafusok ellen kell megoldást találni, hiszen egy pénteki napon szerinte Magyarországon ennél nagyobb létszámot nem lehet elérni. Kéri, hogy tegye fel a kezét, aki a javasolt változtatásokkal egyetért.

Mivel senki nem szavazott ellene, a 90 fős küldöttlétszámból 54 szavazat igenlő, tehát a változtatásokat az alapszabály-tervezetben végre lehet hajtani.

Az Elnökség ezzel megbízatása végére ért, megköszöni a megbízatást és lelép, miután felkérte *Predmerszky Tibort*, hogy vezesse le a szavazást.

Predmerszky Tibor pár szóban elmondta, hogy mint alapító tag és mint tisztos kort megért tag, elvállalja a megbízást, hogy a választást levezesse. Felkéri *Tarján Imre* professzort, hogy a szavazást készítse elő.

Tarján Imre elmondja, hogy mindenki megkapta a Jelölő Bizottság javaslatát. Úgy véli, igen körültekintő munkát végeztek és mentesek voltak mindenféle szakmai sovínizmustól. A funkciókra javasolt személyek hazai és nemzetközi szempontból egyaránt méltóak lehetnek a tisztségekre. Tekintetbe vették a Társaságban végzett munkájukat. Lehet azonban ezen kívül bárkit javasolni és nyílt szavazás dönthet arról, hogy a javasolt személyt felvegyék-e a választandók közé.

Többlépeses szavazásról van szó, egy-egy funkcióra több személy van jelölve, aki kikerül, az a következő posztra, vagy bizottságokba szóba jöhet.

Tiszteletbeli elnök és elnök személyére lehet egy fordulóban szavazni, ha azonban a két jelöltre véletlenül ugyanannyi szavazat érkezik, akkor meg kell ismételni.

A szavazás elvégzése után *Predmerszky Tibor* felkéri a szavazatszedő bizottság tagjait, szedjék össze a szavazatokat és számolják össze.

Nagy Árpád felszólal, hogy úgy véli, az elnökként jelölt 2 fő nincsen egy súlycsoportban (*Keszthelyi* és *Rontó* tagtársak).

Tarján Imre válaszában elmondja, hogy mindenkivel egyeztetette a felkérést és elvállalták a megbízatást.

Felhívja a figyelmet arra, hogy a szavazólapra új nevet csak akkor lehet felírni, ha azt a Közgyűlésen felvetették és a Közgyűlés megszavazta.

Predmerszky Tibor felolvassa a tiszteletbeli elnökre érkezett szavazatokat és megállapítja, hogy *Tigyi József* lett a Társaság új tiszteletbeli elnöke, 45 szavazattal.

Elnökké 30 szavazattal *Keszthelyi Lajos* akademikust választotta a Közgyűlés.

Ezután az alelnökök választására kerül sor.

Predmerszky Tibor a szavazatok alapján bejelenti, hogy a Társaság alelnökei *Damjanovich Sándor* akadémikus és *Rontó Györgyi* lettek.

Tarján Imre bejelenti, hogy a Jelölő Bizottság azt a véleményét nyilvánította, hogy főtitkárnak pesti illetőségű volna a legalkalmasabb, s most, hogy a többi vezető funkcióba vidékiek is kerültek, még inkább előtérbe kerülhet ez az óhaj.

Ezután szavaz a Közgyűlés a főtitkár személyére. 35 szavazattal *Györgyi Sándor* került a főtitkári tisztre.

A szavazatok alapján a főtitkárhelyettesi tisztséget *Niedetzky Antal* nyerte el.

Predmerszky Tibor kéri a Gazdasági Bizottság vezetőjének megválasztását. 24 szavazattal Sas Barnabás lett a Gazdasági Bizottság vezetője.

Az Ellenőrző Bizottság vezetőjének 13 szavazattal Szőkefalvi Nagy Zoltánt választotta a Közgyűlés.

A Közgyűlés elnökségi tagoknak megválasztotta a következőket:

Gidáli Júlia, Köteles György, Kutas László, Lakatos Tibor, Predmerszky Tibor, Simon István, Szalay László, Török Attila, Trón Lajos és Vittay Pál tagtársak.

Az új elnök, *Keszthelyi Lajos* az egész elnökség nevében megköszöni a választók bizalmát, és megígéri, hogy megpróbálnak legalább olyan jól dolgozni, mint az előttük levő vezetőség. Egyúttal megköszöni nekik a fáradságos, de eredményes munkájukat és reméli, hogy ők is úgy gondolnak majd erre az időre, mint életük szép korszakára.

Arra kell koncentrálni, hogy milyen nagy és nehéz feladatok várnak az új vezetésre. A Közgyűlés is tanácsot adott arra, hogy a Társaság helyzetét, hovatartozását tisztázni kell. A Közgyűlés erre az Elnökségnek megfelelő felhatalmazást adott, hogy megpróbálják a Társaságot a legjobb helyzetbe hozni. Az első fontos feladata az Elnökségnek ez, természetesen szeretnék úgy megoldani, hogy az elnökségi tagok a választókkal közösen konzultálva alakítsák ki a döntést.

A maga részéről úgy gondolja, hogy az a legfontosabb, hogy a pénzügyi szempontból a legegyszerűbb, legkönnyebb, leggazdaságosabb helyzetet tudják kialakítani. A legkedvezőbb az önállóság lenne az Akadémia szárnyai alatt, akkor nem kellenének függetlenített emberek, akik dolgoznak, hanem valakit megbíznak és az fogja ellátni a feladatot.

A Közgyűlés felhatalmazta az Elnökséget arra, hogy a tagdíjat évi 300 Ft-ra felmelje. Mégegyszer megkérdezi a jelen levőket, hogy elfogadják-e az emelést? Egy ellenszavazattal és egy tartózkodással a Közgyűlés elfogadta a tagdíj emelését.

Jelenleg van még a Társaságnak tartaléka, így nem kell attól félni, hogy működéskeptelenné váljunk.

A következő évben fontos esemény a Társaság életében a szokásos vándorgyűlés. Az Elnökség fel kell tárja a lehetőségeket és fel kell kérje azokat a tagokat, akik elvállalják a vándorgyűlés szervezését. Budapest vagy Debrecen lehet a helyszín, erről kell tárgyalni és döntés kell hozni hamarosan.

A Társaságnak a legfontosabb feladata a következő 3 évben a kongresszus megrendezése, amiért annyit harcoltak és ami a Társaság jó munkájának az eredménye. Ezt az egész biofizikus társadalomnak kell elvégeznie, tehát mindenkinek a segítségére feltétlenül számítanak.

Ezek a legfontosabb feladatok és az Elnökség ezekkel fog foglalkozni. A vezetésben bent van különböző funkciókban a volt elnök és a főtítkársasszony, így tehát számíthat a munkában a tapasztalatukra és tanácsaikra.

Megköszöni a résztvevőknek a bizalmat és mindenkinek kellemes hétvégét kíván. Reméli, hogy a Társaság feladatait a jövőben is mindenki megelégedésére fogja ellátni.

Az elnökség felkérésére a jegyzőkönyvet hitelesítette: Banczerowsky Janusné és Predmerszky Tibor.

AZ MBFT ELNÖKSÉGE AZ 1990–1994 IDŐSZAKBAN

(Megválasztva a 11. közgyűlésen.)

Tiszteletbeli elnökök:	Tarján Imre Tigyi József
Elnök:	Keszthelyi Lajos
Alelnökök:	Damjanovich Sándor Rontó Györgyi
Főtitkár: Főtitkárhelyettes:	Györgyi Sándor Niedetzky Antal
Gazdasági Bizottság elnöke: Ellenőrző Bizottság vezetője:	Sas Barnabás Szőkefalvi Nagy Zoltán
Választott elnökségi tagok:	Gidáli Júlia Köteles György Kutas László Lakatos Tibor Predmerszky Tibor Simon István Szalay László Török Attila Trón Lajos Vittay Pál

Az egyes szekciók választott elnökeként és titkáráként fentiekén kívül (a szekciókat 1–1 szavazati jog illeti meg):

Tóth Zoltán	Horváth László	Nagy Árpád
Harmat György	Kubászova Tamara	Böddi Béla
Gazsó Lajos	Eőry Ajándok	Kanyár Béla
Zaránd Pál	Nagy János	Szerbin Pével
Dézsai Zoltán	Kispéter József	

A MAGYAR BIOFIZIKAI TÁRSASÁG 12. KÖZGYŰLÉSE

A Társaság soron lévő 12. (tisztújító) Közgyűlésére 1994. október 24-én – az előzőhöz hasonlóan – a MTESZ Budai Konferencia Központjában (Bp. II., Fő u. 68.) került sor, ezúttal a 7. emeleti nagyteremben. Az eseményre szavazati joggal összesen 116 küldött kapott meghívást. Megválasztásuk a közgyűlést megelőző időszakban bonyolódott le. A szekciók 50, a területi csoportok 52 küldöttet választhattak (5 fő esetében ezek egybeestek), s küldöttigazolványt kaptak az előző elnökség tagjai is (19 fő). Akadályoztatás esetén a meghívóhoz mellékelt beszámolóról írásban is lehetett véleményt nyilvánítani. Ténylegesen 65 küldött jelent meg. Tanácskozási joggal vett részt a közgyűlésen a Társaság további 13 tagja.

Jelen voltak (78 fő):

Ajtony Zsolt	Harmat György	Simon István
Antal Sára	Hideg Éva	Szabó Ágnes
Aradi Ferenc	Horkay Irén	Szabó Árpád
Bacsó Zsolt József	Horváth László	Szabó Gábor
Ballay László	Kaposi András	Szabó S. András
Balogh Erika	Keszthelyi Lajos	Szebeni Ágnes
Bárdosné Nagy Irén	Kispetik Katalin	Szendrői Andrea
Belágyi József	Kiss Tibor	Szerbin Pável
Bertényi Anna	Köteles György	Szigeti Zoltán
Bíró Gábor	Kubászova Tamara	Tandori Júlia
Bodó Katalin	Kutas László	Tarján Imre
Bujtás Klára	Lakatos Tibor	Thuróczy György
Csík Gabriella	László Péter	Tigyi József
Damjanovich Sándor	Lőrinczi Dénes	Tóth Zoltán
Dám Annamária	Markács Rózsa	Tölgyesi Ferenc
Dezsőné Groska Erika	Maróti Péter	Török Attila
Dézsi Zoltán	Mátyus László	Treer Tivadar
Elter András	Móger Galina	Trón Lajos
Eőry Ajándok	Nagy János	Varga László
Farkas György	Nagy László	Vass Imre
Fidy Judit	Ormos Pál	Vincze Gyula
Garab Győző	Porubszky Tamás	Voszka István
Gaszó Lajos	Predmerszky Tibor	Winternitz Tamás
Gáspár Rezső	Ritzné Borbély Teréz	Zaránd Pál
Gidáli Júlia	Rontó Györgyi	Závodszy Péter
Györgyi Sándor	Sáfrány Géza	Zimányi László

Napirend:

1. Az Elnökség beszámolója
2. Az Ellenőrző Bizottság elnökének jelentése
3. Vita
4. Elnökség felmentése
Levezető elnök: Tarján Imre akadémikus, a Társaság tiszteleti elnöke
5. A Jelölő Bizottság jelentése
6. Vita
7. Szavazás
8. Tudományos előadások:
Fidy Judit: A nagy felbontású optikai spektroszkópiai módszerek lehetőségei a fehérjék szerkezetvizsgálatában
ifj. Szabó Gábor: Transzmembrán jelátadás és kromatin-szerkezet összefüggései
9. A szavazás eredményének kihirdetése

Keszthelyi Lajos elnök megnyitja a közgyűlést és üdvözli a szép számmal megjelenteket.

Szomorú kötelességének tesz eleget, amikor megemlékezik a közelmúltban elhunyt Szentágothai János professzorról. A közgyűlés egy perces néma felállással adózik emlékének.

A közgyűlés előkészületeihez tartozóan tavasszal a szekciók újraválasztották vezetőiségeiket és megválasztották a küldöttjeiket a közgyűlésre. A küldöttek listája már június végére elkészült.

A szervezeteket arra is kértük, hogy delegáljanak a jelölő bizottságba is tagokat. Tigyi József, Társulatunk tiszteleti elnöke vezeti a jelölő bizottság munkáját. A munkát elvégezték és elő fogják terjeszteni javaslatukat.

Az elnökség beszámolóját a meghívóval együtt mindenki írásban megkapta, remélhetőleg át is tanulmányozták.

---

* A gyorsírással készített jegyzőkönyv alapján.

A Magyar Biofizikai Társaság Elnökségének beszámolója

Az 1990. október 12-i küldöttközgyűlés a Társaság mindennapos szakmai munkájának menedzselése mellett három fontos probléma megoldását bízta az új vezetőségre:

a) a Társaság hovatartozásának eldöntése (MTESZ, Akadémia, önállóság?)

b) a Társaság anyagi helyzetének megszilárdítása

c) az 1993. évi Nemzetközi Biofizikai Kongresszus előkészítése és sikeres lebonyolítása.

A három feladatkör szoros összefüggésben volt egymással, hiszen a Társaság súlyának, a hazai tudományos és társadalmi közéletben elfoglalt helyének megtartása mellett a nemzetközi konferencia megrendezése is indokoltá tette valamely nagyobb szövetséghez tartozásunkat. Tekintettel a számításba jöhető intézmények éppen folyamatban lévő átalakulására, az előző időszakban kialakult szervezeti keretekre, az Elnökség a MTESZ-ben maradás mellett döntött. Ezt az elhatározást alátámasztotta a MTESZ-ben 1988–89-ben megkezdődött, majd az új szervezeti felépítés elfogadásával 1990 végén megvalósult megújulás, demokratizálódás. Ennek során a Szövetséget alkotó tagegyesületek egy-egy képviselőjéből álló és kéthavonta ülésező Szövetségi Tanács lett a legfőbb döntéshozó testület (a „parlament”).

A Szövetségi Tanács választotta meg a MTESZ Elnökségét, amely az új struktúrában a határozatok végrehajtásáért, a MTESZ szakmai érdekvédelmi munkájának irányításáért felelős.

A mintegy negyven tagegyesületből (számuk évről évre emelkedik) 11 sorolható az ún. alaptudományi egyesületek közé, amelyek relatíve alacsony taglétszámuk és anyagi részesedésük ellenére jelentős súllyal szerepeltek és szerepelnek a MTESZ életében (pl. a már második periódusra megválasztott elnök és az egyik alelnök került ki ezen egyesületek tagjai közül).

A Biofizikai Társaság, mint önálló egyesület, a MTESZ vagyonának 0,3%-át mondhatja magáénak.

Itt kell megemlítenünk, hogy az alaptudományi egyesületek részvételével, azok támogatására jött létre 1991-ben a Tudományos Fejlődésünkért Alapítvány. A MTESZ és a Magyar Hitel Bank Rt. adta alaptőke kamatainak felhasználását az érintett egyesületek vezetőiből választott kuratórium irányítja, amelynek jelenleg Társaságunk főtitkára is tagja.

A MTESZ-ben maradás, a MTESZ-től igényelt szolgáltatások pénzügyi fedezetének megteremtése céljából (1991. április 1-jével) megszüntettük a Társaság még meglévő 1 fő ügyvezető titkári státuszát és a feladatok ellátására 1991-ben eseti megbízással, 1992 januártól – jelenleg is – mellékfoglalkozással Pusztainé Holczer Magdolnát, a Magyar Meteorológiai Társaság ügyvezető titkárát kértük fel. Ezzel egyidőben a két társaság ügyintézését helyileg (és eszközileg is) összevontuk és a felszabaduló helyiségeket jogi tagdíjat fizető szervezetnek adtuk ki. Ezzel a megoldással jelentősen csökkentettük az adminisztrációs kiadásokat, amelyek fedezésére az 1990. év végén meglévő alaptőke nagyobb részének hosszú lejáratú lekötése révén kapott kamat, valamint az esetenként

kapott – nagyon kismértékű – működési költség-támogatás szolgált. (Lásd pénzügyi beszámoló)

Szakmai rendezvényeink, konferencia részvétel és a fiatal kutatók kutatási pályázat nyerteseinek anyagi támogatásához – az előzőekben ismertetett forrás mellett – különféle pályázatok révén igyekeztünk pénzt szerezni – változó sikerrel. (Lásd pénzügyi beszámoló)

Mindent egybevetve az Elnökség úgy véli, hogy a szervezeti átalakítás elérte a célját, ugyanakkor az ügymenet zavartalan maradt, sőt – Pusztainé Magdinak köszönhetően – rugalmasabbá és gyorsabbá vált.

Mint ismeretes a négy évvel ezelőtti küldöttközgyűlés felhatalmazta az új vezetőséget a tagdíj 300 Ft-ra való felmelésére. Ezt az összeget az elmúlt négy év során nem emeltük tovább, jóllehet az infláció miatt értéke jelentősen csökkent és az így befolyt összeg a működési kiadásnak csak kis részét fedezi. Ami a tagdíjfizetési – „morált” illeti, az jó átlagosnak mondható, a minden évben előforduló elmaradások egy része az örvendetes külföldi utak, másik része a kevésbé örvendetes figyelmetlenség következménye volt.

Szakmai munkánk tengelyében az 1991. évi Vándorgyűlés és az 1993. évi Nemzetközi Kongresszus megrendezése állt.

A Vándorgyűlést 1991-ben Budapesten rendeztük meg, az OSSKI munkatársainak szervezésében, Sztanyik B. László főigazgató elnöklétével. A 140 résztvevő 45 előadásban és 57 poszter bemutatásával vett részt a tudományos programban. Az elhangzottak jól tükrözték a Társaság tagságának szakmai érdeklődését és az illető szakterület színvonalát. Az egyes fő témakörök a következők voltak: Környezeti ártalmak, dozimetria; Molekulaszintű vizsgálatok; Sejt és szervezet szintű vizsgálatok; Nem ionizáló sugárzások mérése és hatásának vizsgálata; Alkalmazott biofizika; Ionizáló sugárzások „kis” dózisaik környezetünkben.

Társaságunk, ezen belül a most leköszönő Elnökség, kétségkívül legnagyobb erőpróbája az 1993-ban megrendezett 11. Nemzetközi Biofizikai Kongresszus előkészítése és lebonyolítása volt.

Tekintve, hogy ebben a munkában tagtársaink közül sokan vállaltak aktív szerepet és az 1993. október 28-i tájékoztatóban részletesen ismertettük a legfontosabb pontokat, ez alkalommal csak néhány ténytet szeretnénk kiemelni.

Annak ellenére, hogy a szervezés során több nehézség adódott a szétszórtságból, a vidéki telefonhálózat többszöri átalakításából, a szükséges lépések időben megtörténtek, ami elsősorban a szegedi központi titkárság, illetve a debreceni programbizottság érdeme. Végül is 46 ország 1050 kutatója vett részt a rendezvényen, közöttük 169 magyar, 120 japán, 115 amerikai (USA), 78 német, 63 olasz. A széles körű részvételt nagyban elősegítették azok a nemzetközi (IUPAB, UNESCO, EU, Soros), illetve magyar (MTA és banki) támogatások, amelyek révén közel 200 külföldi (elsősorban a szomszédos országokból) tudta fedezni az itt-tartózkodás költségeit. Itt kell kiemelnünk a szervezőbizottságnak az előzőekben említett, továbbá a Kongresszus meghívott előadói költségeinek fedezésére szolgáló támogatások elnyerése érdekében kifejtett aktivitását.

Nagy felelősség hárult a helyi Szervezőbizottság tagjaira, arra a mintegy 50 idősebb és fiatalabb kollégánőre, kollégára, akik odafigyelésükkel, lelkiismeretes, pontos munká-

jukkal biztosították a rendezvény zavartalan lebonyolítását, az előadások, a poszterek zökkenőmentes prezentálását.

Nagy sikert aratott az erre az alkalomra megjelentetett 10. MBFT értesítő, az angol nyelvű Bulletin – 1993, amely kellő szinten és mélységben reprezentálta a Biofizikai Társaság tagságának sokoldalú tevékenységét, a magyar biofizikai kutatás és oktatás helyzetét. A kiadványt – mint az előzőeket is – Kutas László kollégánk állította össze a tőle megszokott színvonalon.

Az 1991. évi Biofizikus Vándorgyűlés és az 1993-ban rendezett Nemzetközi Biofizikai Kongresszus mellett a Társaság biofizikai kutatásokkal kapcsolatos szakmai munkája gyakorlatilag a szekciók tevékenységében nyilvánult meg. 1990-ben 6 szekció (Sugárbiológiai, Orvosi Fizikai, Orvosi Ultrahang, Membrán, Fotobiológiai, Agrár- és Élelmiszerfizika) és 3 munkacsoport (Biodinamika és biobernetika, Bioelektrokémiai, Akupunktúra) működött. A beszámolási időszak alatt két új szekció alakult: 1992 októberében a *Radioökológiai*, míg ez év nyarán a *Biomechanikai* szekció, egyenként kb. 40 taggal. Ugyanakkor teljesen megszűnt a *Biodinamikai* munkacsoport és a *Bioelektrokémiai* munkacsoport is megszűnőben van (elsősorban azért, mert a profiljába illő témák művelői a Biofizikai, Biokémiai, Élettani társaságok más szekcióiban tevékenykednek (pl. a Biofizikai Társaság Membrán Szekciójában). Takaréklángon működik a számbelileg 5% alá esett *Akupunktúra* munkacsoport (mivel az 1989 februárban megalakult Magyar Akupunktúras Orvosok Társasága vette át a Biofizikai Társaság által csak átmenetileg vállalt társaság szervezési tevékenységét és a tagság túlnyomó részét). A Munkacsoport aktívan részt vesz a szakirányú orvosi továbbképzés szervezésében és lehetőséget biztosít tudományos előadások tartására.

Az írásban is megküldött beszámoló mellékletében a jelenleg működő 7 szekció munkabeszámolóját is ismertetjük, többségében az eredeti formájukban, 1–2 esetben le rövidítve. (Az elnökség előzetesen írásban megküldött beszámolója mellékleteként a tagtársak kézhez kapták a szekciók munkájának ismertetését is. Ennek részletei az 1993. évi (angol nyelvű) *Értesítő* 38–51. oldalain, illetve az e füzet 5. fejezetében közölt munkabeszámolóba beépítve olvashatók).

A már 1990-ben is működött Szekciók az alapszabálynak megfelelően a közgyűlést megelőző időszakban újraválasztották vezetőségüket. Az alábbiakban felsoroljuk az elmúlt négy évben a szekciókat vezető elnököket és titkárokat, valamint az újonnan megválasztott vezetőket.

Agro- és Élelmiszerfizikai Szekció

elnök: Nagy János

alelnök: Nagy Árpád és Kispéter József

új vezetőség:

tiszteletbeli elnök: Nagy János

elnök: Kispéter József

titkár: Vincze Gyula

Biomechanikai Szekció (alakult 1994-ben)

elnök: Tihanyi József

alelnök: Mészáros Tamás

titkár: Török Attila

Fotobiológiai Szekció

elnök: Rontó György

titkár: Szitó Tatjana, 1991 március 8-tól Böddi Béla

új vezetőség: az előző újraválasztva + Csík Gabriella titkárhelyettes

Membrán Szekció

elnök: Horváth László

titkár: Kubászova Tamara

új vezetőség:

elnök: Kubászova Tamara

titkár: Zimányi László

Orvosfizikai Szekció

elnök: Zaránd Pál

titkár: Dézsi Zoltán

új vezetőség: az előző újraválasztva

Orvosi Ultrahang Szekció

elnök: Tóth Zoltán

titkár: Harmat György

új vezetőség: az előző újraválasztva

Radioökológiai Szekció (alakult 1992-ben)

elnök: Kanyár Béla

titkár: Szerbin Pável

Sugárbiológiai Szekció

elnök: Köteles György

titkár: Gázsó Lajos

új vezetőség: az előző újraválasztva

Külkapcsolataink a beszámolási időszakban is megmaradtak, illetve bővültek, jóllehet az átmenetből adódó szervezeti és gazdasági változások nehezítették a helyzetet. A Magyar Biofizikai Társaság tagja az Európai Biofizikai Társaságok Szövetségének (Damjanovich Sándor professzort 1993-ban beválasztották a vezetőségbe) és igen jó a kapcsolatunk az IUPAB vezetésével (amelynek, mint közismert, Tigyi József professzor 1993-ig főtitkára volt). A biofizika különböző területeire kiterjedő szakmai kapcsolatok túlnyomó része a szekciók révén jött létre és áll fenn. Ezek többségéről a szekciók munkáját ismerető fejezetben részletes beszámolók olvashatók. Az Elnökség kiemelkedőnek tartja, hogy a Társaság minden szekciója széles körű kapcsolatokat alakított ki a megfelelő társegyesületekkel, nemzetközi szervezetekkel, ez utóbbiak közül többnek magyar tisztségviselője is van.

A beszámolási időszakban két alkalommal került sor **fiatal biofizikus kutatók tudományos eredményeinek** díjazására. Az 1990-ben kiírt pályázat nyertesei az 1991. évi Vándorgyűlésen vehették át a jutalmakat és számolhattak be munkájukról. (A pénzjutalmakat az alkalommal is az Ernst Jenő Alapítvány adta.)

I. helyezés (20 000 Ft) Horváth Gábor (KFKI Biofizikai Csopt.)

Páli Tibor (SZBK Biofizikai Int.)

Tüdös Éva (SZBK Enzimol. Int.)

II. helyezés (15 000 Ft) Tokaji Zsolt (SZBK Biofizikai Int.)

Az 1992-ben meghirdetett pályázat díja a 11. Nemzetközi Biofizikai Kongresszuson való részvétel – azaz a részvételi díj elengedése volt. Erre tudományos munkát reprezentáló poszterrel, illetve a konferencia során végzett rendező-szervezői munkával lehetett pályázni. Összességében 50 pályázó kollégának a részvételi díját fedezte az Ernst Jenő Alapítvány, akik legtöbbször résztvett a rendezésben és mintegy fele posztert is mutatott be.

Komoly visszhangja volt az ugyancsak **1992-ben meghirdetett, a biofizika oktatásának színvonalát elősegítő témák** kidolgozására kiírt pályázatnak. A Bíráló Bizottság javaslatára az Elnökség az alábbi kollégákat jutalmazta.

I. helyezés (20 000 Ft) Tölgyesi Ferenc (SOTE Biofizikai Int.)

Panyi György (DOTE Biofizikai Int.)

II. helyezés (12 000 Ft) Bálint Erzsébet, Ringler András, Turzó Kinga, Laczkó Gábor (JATE Biofizikai Int.)

Dicséret (5000 Ft-os könyvutalvány) Horváth Gábor (KFKI Biofizikai Csup.),

Várkonyi Zoltán (JATE Biofizikai Int.),

Róka András, Voszka István (SOTE Biofizikai Int.).

Célszerűnek tartjuk ezt a pályázatot fenntartani, 3 éves gyakorisággal meghirdetni.

Anyagi lehetőségeinkhez mérten – pályázatok révén – igyekeztünk támogatást adni a Társaság tagjainak külföldi konferenciákon, illetve a 11. Nemzetközi Biofizikai Kongresszuson való részvételhez. Ezek összege az alábbi volt:

1992-ben 200 000 Ft – a Pro Cultura Alapítvány támogatásával,

1993-ban 500 000 Ft – az Ernst Jenő Alapítvány támogatásával,

1994-ben 350 000 Ft – saját forrásból.

Itt említjük meg, hogy a Biofizikai Társaságtól ugyan független, de a magyar biofizika és biofizikusok fejlődését elősegítő céllal létrehozott Ernst Jenő Alapítvány Kuratóriumának döntése alapján az **Ernst Jenő emlékérmét és díjat 1991-ben dr. Rontó Györgyi** egyetemi tanár kapta magasszínű tudományos és oktatási tevékenysége, valamint a Magyar Biofizikai Társaság titkára és főtítkáraként 21 éven keresztül végzett szervező és irányító munkája elismeréseként. Az **1993-as díjazott dr. Garab Győző** tudományos tanácsadó, aki a 11. Nemzetközi Biofizikai Kongresszus szervezésében és sikeres lebonyolításában kifejtett munkája alapján érdemelte ki a magas elismerést.

* * *

Keszthelyi Lajos:

Kiegészítésül pár szót szeretne mondani a MBFT munkájáról, amely két fő vonalon fejt ki tevékenységét: az összetársulati vonal, és a szekciók munkája. Az összetársulati vonal lényegében az Elnökség által irányított munka, amely segítséget is nyújt a szekcióknak, amelyek az Alapszabály szerint önálló életet élnek.

Az elmúlt négy évben két nagyrendezvény volt a Társaságban, a Vándorgyűlés és a Biofizikai Kongresszus. Mindkettő igen sikeres volt. A Kongresszus mind a résztvevőknek, mind a nemzetközi szervezetnek a legnagyobb meglepődésével zajlott, ezért szeretne mindenkinek, akik a munkákban résztvettek, köszönetet mondani.

Az Elnökség úgy határozott, hogy a következő vándorgyűlést Debrecenben tartják a jövő évben, elnöke Trón Lajos lesz, aki időben közölni fogja a pontos időpontot és a helyet.

A 91-es vándorgyűlésen adták át a díjakat és a kongresszuson való részvételhez nagyobb összeggel segítették a résztvevőket. Jövő évben több díjat fognak kiadni, ezek közé tartozik az Ernst Jenő emlékérem és díj, amelyet az Alapítvány ad. Lényegében a kuratóriumban a Társaság tagjai vesznek részt.

A Magyar Orvosok Nukleáris Társasága és a Tiszaföldvári Baráti Kör a Társasággal közösen Nagy János emlékbizottságot alapított. Ő nagyon kitűnő munkát végzett a magyar biofizikában, és a Társaság Elnöksége hozzájárult az emlékérem elkészítéséhez. Kubászova Tamara, Társaságunk tagja, szobrászművész is, és ő készítette el az emlékérmeket. Az emlékbizottságba két tagot delegáltunk. Az emlékbizottság úgy fog működni, hogy ha először összeül, eldönti, hogy milyen feltételek mellett fogja a három társaság kiosztani.

Az Eötvös Loránd Fizikai Társaságnál – kérésükre – részszerkesztőkké váltunk a Fizikai Szemle szerkesztésében. Így megjelennek biofizikai tárgyú gondolatok, amelyek kiegészíthetik a fizikát.

Az Elnökség a tagsággal a kapcsolatot főleg körlevelek által tartja, ezeket általában az elnökségi ülések után küldik ki és beszámolnak a Társaság aktivitásáról. Az Elnökség és a szekciók munkájáról is beszámolnak ebben.

Egy témakört, sajnos, az Elnökség elhanyagolt és ez a területi csoportokkal való foglalkozás. Így a következő Elnökségnek javasolja, hogy fektessenek nagyobb súlyt a területi szervezetekre. Ajánlja, hogy tartsanak időnként klubdelutánokat és akkor a munkájuk is eredményesebb lesz.

A szekciók önállóak, de időszakonként beszámolnak az Elnökségnek aktivitásukról, terveikről.

Ma már 8 szekció van, mert a radioökológiai és a biomechanikai szekció újonnan alakult. A szekciók munkásságából 3 dolgot szeretne kiemelni. Nagy örömmel olvastuk a beszámolóban, hogy a szekciókban milyen aktív munka folyik, szerveznek üléseket, konferenciákat, stb. A radiobiológiai szekció félévenként információkat küld ki tagjainak.

Az orvos-fizikai szekció munkája sikerrel járt és Balatonfüreden a szekció ülést fog szervezni. Az ultrahang-fizikai szekció 1996-ra elnyerte a kongresszus megrendezésének jogát.

A felolvasandó pénzügyi beszámolóból majd megállapítható, hogy a Társaság anyagilag elég jól áll, ha bejön a tartozás az Európai Közösségtől, akkor több mint 3 millió forint lesz bankban lekötve.

A tagdíjat 90-ben emelték fel 300 forintra. A tagdíjfizetési morál jó, ezért nem tartja szükségesnek, így nem javasolja a következő vezetőségnek, hogy emeljék a tagdíjat, amíg nincsen szükség rá.

Szeretne végezetül köszönetet mondani mindenkinek, aki a Biofizikai Társaság munkájában az elmúlt időszakban részt vettek.

Kéri, szóljanak hozzá a beszámolóhoz.

A beszámoló vitája:

Maróti Péter:

Felmerült benne néhány gondolat, ami nem kapcsolódik szorosan az Elnökség munkájához. Az egyik, hogy szervezett a tudományos képzés, de hogyan akreditálták a doktori programot? Szegeden több intézet összefogásával akreditálódott képzés, amelyen számos hallgató vesz részt.

Az oktatással kapcsolatos kérdést szeretne még megemlíteni. Nagyon eredményes volt az oktatás-fejlesztési pályázat és a felvetett ötleteket a mindennapi gyakorlatban is jól fel tudják használni. Kéri a következő Elnökséget, hogy ezt a jól induló munkát tartsák meg és fejlesszék tovább. Kérdése még, hogy az Elnökség hogyan foglal állást a bizonyos, Társaságunkat is gyakran emlegető reklámokkal kapcsolatban?

Az orvos-fizikai szekcióban kitérnek az orvosi fizika definíciójára, de az angol megfelelője és a magyar elnevezés nem fedi teljesen egymást. Erre megoldást kellene találni. Érdekelne, hogy a molekuláris biofizikai szekció körvonalai kibontakoznak-e már, vagy ezeket más szekció munkájába építik be?

Az Elnök azonnal válaszol: a szervezett tudományos képzést és az oktatás-fejlesztési pályázatot nagy örömmel fogadták, ez igen nagy előrelépést jelent.

Az Elnök felkéri Predmerszky Tibort, hogy a reklámokkal kapcsolatos kérdést válaszolja meg.

Predmerszky Tibor szerint a kérdés feltevése jogos, ő is ugyanúgy megrökönyödött a tv említett közleményén. Az derült ki, hogy ami a szakma körül történik, sok érdekes tényt fedez.

Zaránd Pál úgy véli, hogy semmi meglepő nincs abban, amit mondanak, kizárólag arra szeretett volna utalni, hogy a hatvanas években volt Pécsen biofizikai tanszék, a többi akkor még orvosi-fizikai volt. Az EK hivatalosan elfogadta az orvosi-fizika területeit. Ezek a sugárterápia, a nukleáris medicina és a röntgen diagnosztikához kapcsolódó fizika.

A Társaság lillafüredi konferenciáját megelőzően az EK támogatásával és kezdeményezésére létrejön egy olyan konferencia, amelyen 23 ország vesz részt és nemzetközi szervezetek sora. Lényege, hogy meg kell kezdeni az egységes képzést és a fokozatok elbírálását. Így lenne teljesen egységes a képzés és az európai elismertetés. Az adott szakterületen az általános képzéssel elhárulnának az akadályok.

Damjanovich Sándor:

Az 1945-ben alakult pécsi után a hatvanas évek végén több biofizika tanszék alakult: SOTE (1968), JATE (1969), DOTE (1970) és 1977-ben a Műszaki Egyetemen az Alkalmazott Biofizikai Laboratórium.

Köteles György szeretné felhasználni az alkalmat, hogy mind az Elnökséget, mind a Közgyűlést tájékoztassa a közelmúltban történt rendezvényről. A Társaságról egyre több hírlapi cikk, a tv, rádió stb. közöl olyan híreket, amelyek valótlanok. A téves információk korrigálására a Társaságok, Társulatok közösen szerveztek egy olyan láncot, amely ezekre a felröppenő hírekre reagálna a jövőben.

Megbízta őt ez a bizottság, hogy a biofizikát érintő kérdéseket a Társaság nevében válaszolja meg, nyilatkozzon. Ez a „véd- és dacsövetség” módszere abból áll, hogy mint a magyar Lukács-társaság reagál, vagy ha olyan a kérdés, akkor a címzettnek levélben megjelöli azt a tudományos társaságot, amely abban a témában illetékes a kérdés megválaszolására.

A Társaság elnöke úgy véli, ezt csak üdvözölni tudja, de nem tudja hinni, hogy ezeket a szenzációkat meg tudná szüntetni.

Mivel több kérdés, hozzászólás nincsen, megkéri a küldötteket, hogy szavazólapjuk felmutatásával jelezzék, elfogadják-e az elnökségi beszámolót?

A Közgyűlésen jelen levő küldöttek egyhangúlag elfogadták a beszámolót.

Az Ellenőrző Bizottság vezetője, *Szökefalvi Nagy Zoltán* jelenleg Helsinkiben tartózkodik, ezért jelentését faxon küldte meg a Közgyűlésnek:

*Jelentés a Magyar Biofizikai Társaság 1994. évi Küldöttközgyűlésének
a Társaság 1991–1994. években folytatott pénzügyi tevékenységéről*

A benyújtott pénzügyi beszámoló (lásd a következő oldalon) fő számaiból megállapítható, hogy a Társaság gazdálkodását a szóbanforgó időszakban a célszerűség, az előrelátás és a takarékoság jellemezte. Mindennek köszönhetően a csökkenő állami támogatás ellenére mindegyik évet sikerült pozitív egyenleggel zárni, ami fontos biztosítékot jelentett a következő évi zavartalan működéshez. Az idei nem végleges számok is azt valószínűsítik, hogy az 1995-ös év pozitív bankszámla és jelentős értékű kamatozó értékpapír birtokában kezdhető. A táblázat szűkszavúsága nem teszi ugyan lehetővé a pénzmozgások teljes részletességgel történő nyomonkövetését, (ami további szóbeli kiegészítő információ hiányában különösen a záróegyenlegek és a bankszámla záró adatai közötti kapcsolat megállapítását nehezíti meg még a befejezett években is), de a bevételek és kiadások bizonylatozása rendben megtörtént, így a számlák szűrőpróbaszerű megtekintése és az összesítő táblázat együttesen egy nem pénzügyi képzettségű ember számára is megnyugtató módon bizonyította, hogy a Társaság alaptevékenységével összhangban, minimális adminisztrációval és reprezentációs költséggel gazdálkodott. Bevételeinek döntő többségét arra fordította, hogy tagjainak szakmai munkáját támogassa és a magyar biofizika nemzetközi elismertségét elősegítse.

Mindent egybevetve a pénzügyi beszámolót az említett pontatlanságok ellenére a magam részéről megfelelőnek tartom és a Küldöttközgyűlésnek elfogadásra javaslom.

A Közgyűlés meghallgatta az Ellenőrző Bizottság felolvasott jelentését és azt egyhangúlag elfogadta.

Ezután az Elnökség lemond és amíg nincsen hivatalos Elnökség, felkéri Tarján Imre professzort, hogy vezesse az átmeneti időre a közgyűlést.

Tarján Imre köszöni a bizalmat és az első kérdése az, hogy elfogadja-e a Közgyűlés az Elnökség lemondását. Mindenki egyhangúlag elfogadta.

Ezután Szavazatszámlláló Bizottságot kell kiküldeni, az Elnökség ennek összetételével már foglalkozott és javaslata a következő:

Belágyi József professzor mint elnök,

Mátyus László és

Vincze Gyula tagok.

Mindhárom bizottsági tag személyével a Közgyűlés egyetért és így a Szavazatszedő és -számláló bizottság megkezdheti munkáját. *Tarján Imre* professzor jó munkát kíván a bizottságnak. Felkéri a Jelölő Bizottság elnökét, hogy ismertesse javaslatukat.

Az MBFT pénzügyi beszámolója az 1991–1994 évekre ezer forintban

	1990	1991	1992	1993	1994
Bevétel	3 115	2 029	1 518	11 879	1 295
Kiadás	2 646	861	1 217	11 550	1 424
Egyenleg	+ 469	+1 168	+ 301	+ 329	- 129
Bankszámla dec. 31-én	801	1 976	2 580	5 579	504
Értékpapír					2 200
Bevételek bontása					
állami támogatás		1 431	–	500	–
egyéni tagdíj		46	45	44	112
jogi tagdíj		–	165	419	393
kamat		330	695	354	139
egyebek		15	–	61	151
MHB Tud. Fejl. Alapítvány		100	100	300	–
Pro Cultura Alapítvány		–	200	–	–
rendezvények		107	313	10 201	500
Kiadások bontása					
bér		157	150	174	160
MTESZ tagdíj (nem csak a 100e)		301	505	589	596
külföldi kiküldetés		39	242	–	193
reprezentáció		5	19	3	7
posta		49	62	171	141
nyomda		3	3	222	–
TB		29	51	78	62
szekciók támogatása		15	–	35	135
rendezvények kiadásai és egyebek		263	185	10 278	130

Megjegyzés az 1994-es adatokhoz: az adatok az aug. 31-i állapotot tükrözik.

Bevétel:

- az Európai Közösség tartozik még 10 ezer ECU-val.
- az összegben nincs benne az állami támogatás 300 ezer Ft, amit szeptembertől ad a MTESZ havi részletekben.

Kiadás:

- a külföldi kiküldetés 370 ezer Ft lesz.
- a postaköltségben benne van a bérlők telefonkölsége is, amit a jogi tagdíjjal fizetnek,
- a tavalyi kongresszushoz kapcsolódóan több tétel 93-ra lett lekönnyelve, amit ténylegesen idén fizettünk ki, ezért a kiadás 93-ban jelentkezik, a bankszámla 94-ben csökken,
- nyomdaköltség nem volt, a meteorológusok fénymásolóját használjuk, időnként a festéket és a karbantartást mi fizetjük.

Egyenleg: összességében pozitív egyenleget várunk év végén.

Tigyi József: Javaslatuk az egyes tisztségekre az alábbi.

A 10 fő helyre, amennyit az elnökségbe kell választani, 17 főt javasoltak. Javasoltak új tiszteletbeli elnököt is, úgy gondolták, hogy a Társaság legmagasabb fóruma a Közgyűlés, ezért felhatalmazást adhat erre Jelölő Bizottságnak.

Tarján Imre megkérdezi, ki ért egyet azzal, hogy a Bizottság javasoljon tiszteletbeli elnököt is?

Mivel mindenki egyetért, javasolják erre a tisztségre Damjanovich Sándort. A javasolt elnököt, főtitkárt, alelnököket, tisztségviselőket felsorolták a szavazólapokon.

Az egyes tisztségekre javasoltak (zárójelben a megválasztandók száma).

Tiszteletbeli elnöknek a meglévő 2 fő mellé:	Damjanovich Sándor
Elnök (1 fő):	Keszthelyi Lajos
Alelnökök (2 fő):	Garab Győző és Rontó Györgyi
Főtitkár (1 fő):	Györgyi Sándor
Főtitkárhelyettes (1 fő):	Niedetzky Antal
Gazdasági Bizottság elnöke (1 fő):	Závodszy Péter
Ellenőrző Bizottság vezetője (1 fő):	Szőkefalvi Nagy Zoltán

Választott elnökségi tagnak jelölt 17 fő (10 fő): Ballay László, Csík Gabriella, Fidy Judit, Gidáli Júlia, Győri János, Hideg Éva, Kutas László, Lakatos Tibor, Maróti Péter, Nagy János, Ormos Pál, Predmerszky Tibor, Somogyi Béla, Szebeni Ágnes, Szöllösi János, Trón Lajos, Vittay Pál.

Az Alapszabály előírja, hogy legalább 20% új tagot kell választani. Ez is rendben van, a fiatalokra is ügyeltek, hogy kellő számban legyenek, ugyancsak a területi szervezetek is kellően képviselve vannak. Ezért kéri a Jelölő Bizottság elnöke, hogy szavazzanak a javaslatra. Elnökségi tagnak érvényesen 10 fő jelölhető meg a szavazólapon.

Tarján Imre részletekbe menően végigkérdezi, hogy az egyes tisztségekre jelöltekkel a Közgyűlés egyetért-e, nincs-e ellenszavazat, vagy ellenvetés, vagy javaslat.

Mivel senki nem kíván más javaslatot tenni, a küldöttek szavazata fogja eldönteni, ki lesz az a 10 fő, akit megválasztanak.

Némi vita merült fel, hogy nem lenne-e jobb, ha azt jelölnék meg, hogy kire szavaznak, nem pedig azt, kire nem?

A többség kitarat mellett, hogy a törléses módszer lesz a legalkalmasabb. De a demokrácia szempontjából, bárki, aki a Társaság tagja, felvehető a listára, viszont ha a szavazó nem töröl ki annyit, hogy a létszám az előírt legyen, akkor a szavazása érvénytelen.

A jelenlevő 65 fő küldöttnek kiosztják a szavazólapokat, megtörtént a szavazás és a Szavazatszámoló Bizottság megkezdte munkáját.

A levezető elnök bejelenti, hogy ezt követően két tudományos előadásra kerül sor.

A nagy felbontású optikai spektroszkópai módszerek lehetőségei a fehérjék szerkezetvizsgálatában

A biológiai folyamatokban szerepet játszó funkcionális csoportok a legtöbb esetben speciális biológiai mátrixba (lipidmembrán, fehérje, DNS) ágyazva képesek a biokémiai reakciókban szerepüket betölteni. A mátrix jelenlétének fontossága ismert, de a funkcionális csoport és a mátrix csatolásának részletei nem tisztázottak. Mivel a reaktivitás az elektronállapotokon keresztül regulálódik, az olyan optikai spektroszkópai módszerek, amelyek érzékenysége elegendő az ilyen effektusok vizsgálatára, különösen hasznosak lehetnek ebben a problémakörben. Modell fehérjeként a tormaperoxidáz enzimet választottuk, és a hem csoportot fémmentes mezoporfirinre cseréltük le, hogy a kromofór spektroszkópai módszerekkel jól vizsgálható legyen. Ismert, hogy a fémmentes porfirinek különböző tautomér formákat vehetnek fel, és az átmenet különösen nagy valószínűségű gerjesztett elektronállapotból. Korábbi eredményeink azt mutatták, hogy a fehérjén belül létrejött tautomerizáció révén a (0,0) átmeneti energiában különböző konfigurációk jönnek létre, amelyek a fehérje környezetben kriogénikus hőmérsékleteken stabilak. Így tehát létrehozhatók olyan funkcionális csoport-fehérje komplexek, amelyek a monitor molekula konfigurációjában kismértékben különböznek, és abszorpciós sávjaik alapján alacsony hőmérsékleten szelektíven tanulmányozhatók. Az egyes tautomér sávokban 1–5 K tartományban végzett spektrális hole burning méréseink azt mutatták, hogy az egyes konfigurációkkal egyensúlyban levő fehérje-konformációk eltérő kompresszibilitási állandóval rendelkeznek, és a porfirint körülvevő fehérje-üreg elektromos terének szimmetriája is jelentősen különbözik. Ezek az eredmények arra mutatnak, hogy a funkcionális csoport és a fehérje konformáció szorosan csatolt egymáshoz, a beágyazott molekulá kis konfigurációs változása még igen alacsony hőmérsékleten is képes konformációs változást indukálni a fehérjében.

ifj. SZABÓ GÁBOR:

Transzmembrán jelátadás és kromatin-szerkezet összefüggései

Az előadás tárgya a transzmembrán jelátadási folyamatok során észlelhető, a teljes kromatinállományra kiterjedő, globális szerkezeti változások szerepe és a jelátadással való összefüggése volt. A szokásos elgondolás szerint a kromatinszerkezet csak a génspecifikus transzkripciós változások lokális tényezőjeként szerepel. Az előadás két példát tárgyalt, melyek egy globális kromatin szerkezeti változás regulációs szintjét demonstrálják a transzmembrán szignál transzdukcióban. Egyik a HL 60 terminális differenciációja során zajlik és feltehetően a nukleosomák szintjén történik, másik az apoptózissal hozható kapcsolatba és a loop-szint érintett. Követni tudjuk a receptor szintű folyamatok topológiai történéseit érzékeny energiáttranszfer (pFRET) eljárással, a kromatin szerkezeti változásait

pedig annak nukleáz és fehérje-denaturáló kezelések nyomán bekövetkező fragmentációs viselkedése gélelektroforetikus vizsgálatával. Adataink nyomán felvetődik annak lehetősége, hogy a kromatin szerkezet globális szabályozása mint önálló mozzanat értelmezhető és vizsgálható a transzmembrán jelátadás folyamatában.

* * *

A szavazás eredménye:

A Szavazatszámoló Bizottság elnöke bejelenti, hogy a 65 fő küldöttből kettőnek a szavazata érvénytelen volt. Ezután részletesen felsorolja, ki mennyi szavazatot kapott. Megállapítja, hogy a tisztségviselő jelöltek megkapták a megválasztáshoz szükséges számú szavazatot. Az elnökségi tag jelölteknél pedig a bizottság a kapott szavazatok száma szerint sorolta a jelöltek neveit. Ez esetben azonban szavazategyenlőség miatt úgy adódott, hogy vagy újabb szavazási fordulót kell tartani, vagy a 17 jelöltből 10 helyett 11 fő lesz a jövőben az elnökség tagja. A közgyűlés nyílt szavazással, utóbbi mellett döntött.

A közgyűlés által megválasztottak az alábbiak:

Tiszteletbeli elnök:	Damjanovich Sándor	(62 szavazat)
Elnök:	Keszthelyi Lajos	(61 szavazat)
Alelnökök:	Garab Győző	(62 szavazat)
	Rontó Györgyi	(60 szavazat)
Főtitkár:	Györgyi Sándor	(62 szavazat)
Főtitkárhelyettes:	Niedetzky Antal	(62 szavazat)
Gazdasági Bizottság elnöke:	Závodszky Péter	(63 szavazat)
Ellenőrző Bizottság vezetője:	Szőkefalvi Nagy Zoltán	(62 szavazat)
Választott elnökségi tagok:	Ormos Pál	(45 szavazat)
	Maróti Péter	(43 szavazat)
	Somogyi Béla	(43 szavazat)
	Fidy Judit	(42 szavazat)
	Kutas László	(42 szavazat)
	Lakatos Tibor	(41 szavazat)
	Trón Lajos	(41 szavazat)
	Predmerszky Tibor	(38 szavazat)
	Gidáli Júlia	(36 szavazat)
	Hideg Éva	(34 szavazat)
	Vittay Pál	(34 szavazat)

A levezető elnök mindenkinek erőt és egészséget kíván a munkájához és átadja helyét a régi, „új” elnöknek. (Az új elnökség névsora a 307. oldalon).

Keszthelyi Lajos megköszöni a bizalmat és szeretné elérni, hogy amit – mint előző elnök – javasolt, azokat meg tudják valósítani. A legfontosabb feladatnak a területi szervezetek munkálkodását tartja és meg van győződve arról, hogy az Elnökség ebben segítségükre lesz. Megköszöni mindenkinek az aktív részvételt.